

SETMANARI IL-LUSTRAT, LITERARI
Y DEFENSOR DELS INTERESSOS MORALS Y MATERIALS DE LA COMARCA

PER CARNESTOLTAS

Tant de Conde com de Gall
son bons trajos pera un ball.

Costúms del Vallés

(CUADRET)

—¿Qué li deu passar al Joan de casa Roure que vé tant trist y capficat?

—Li preguntaré ja que 's dirigeig cap aquí. ¿Qui hi ha alguna novetat Joan que n' estàs molt apeserat?

—Que no ho sabeu? L' Andreu de ca 'l Bruch portava á un camp del Alba una carretada de fems, en lo va-y-vé que fá 'l rech al entrar al camp per més á poch á poch que feya anar lo caball, no se sap com ha volcat: los brassos del carro donantli un fort cop á la cuixa l' ha tirat á terra. Al veurerho los vehíns havem acudit, havem descarregat y tornat lo carro, salvat lo cavall; pero... Deu 'ns valgui... l' Andreu... l' Andreu... proba d' alsarse y cau desseguida del cantó esquerra. L' alsém y 's posa á fer uns grans gemechs... no 's pot tenir de la cama esquerra... 'ns havem mirat y ab los ulls 'ns havem dit: té l' os de la cuixa romput. Corrent com lo llamp ha anat en Frederich á buscar lo senyor metje qui després de haverlo regonegut ha confirmat ab lo cap nostre temor. L' habem dut á casa y 'l senyor metje se 'n ha encarregat.

*
.

!Cóm ho farà sa familia, tan pobres que son al fort de la feina que aném á entrar dins pochos días!

La rosada de Sant Antoni ha mort lo blat. Per tot los camps hi formiguejen los segadors que cantan cansons de la terra, ab molt dalit far drincar los volants, cridant de tant en tant ¡á la garba! Al verpre s' alsan infinitat de garberas com per encant ensá y enllá menos en los sembrats del pobre Andreu. ¿Se li resacará 'l blat quedantli lo grá sens farina?

*
**

Lo di sapte 'l vespre s' ou una trompeta y una crida que no es lo toch ni la veu

del pregoner; la gent surt al carrer compréent que el poble hi passa un fet anormal, tots atentment escoltan y senten que 'l Pau, després d' haber tocat una trompeta com ha sapigut, diu en veu alta lo següent: «Atés que lo Andreu de cal Bruch no pot segarse 'l blat per lo motiu que tots sabém, los que puguin poden acudir demá dematí als seus sembrats pera segar lo y garberarlo.»

*
**

Que significa tanta munió de donas que portan l' esmorsar á un mateix sembrat? pregunta un foraster á uns segadors que 's dirigeix envers lo mateix punt.

Es que 'ls pagesos d' aquí voluntariamente aném á recullir l' anyada del blat de un pobre pagés que tingué la desgracia de rompres lo os de la cuixa, lo que també practiquém sempre que per quansevol clase de malatia no pot una familia férse la feina corresponent segons lo temps, com lo batre, segar lo caném, arrencar monjetas, fangar, etc., y com que tot lo poble vol concorrer ab un acte tant caritatiu los menestrals donan almoynas ab dinérs al objecte de fer que sigui menos afflictiva la situació de aquella familia.

Deu benehesqui la comarca que sense bombo sap practicar d' un modo tant sublim los actes de la verdadera caritat.

*
**

Al sortir de la missa major una comisió de pajesos ha anat á fer una visita l' Andreu y després d' haverlo consolat y entregat lo recullit ab tota humanitat li ha dat la bona nova que ja tenia lo blat lagarberat y que mediant Deu també li baterian.

Deu vos ho pague: fou la resposta de l' Andreu, demostrant lo agrahimet que sentia en lo seu cor.

V. PLANTADA y FONOLLEDA.

L' ANY NOU

¿No 'l demanavan tots? ¿No l' esperaven ab candaletas?

Dochs aquí 'l tenen l' any nou.

Ja ha fet sol, ja ha plogut, ja hem mudat la fetxa, ja hi ha hagut alló dels Reys...

¿Estant contents?

¿Que s' hi jugan que la major part dels que esperaven aquest any ja esperan l' altre?

Ara tinguin per cert, en arriant a l' any que vé, esperarán l' altre y aixís ho anirán fent tota la vida.

No 'm vinguin a dir que aixó ja ho saben tots y que me 'n porto xasco si 'm penso dirlos alguna noyeta. Aquesta es una malicia propia dels lectors, que ja 'm te escarmentat.

Solen llegir un paper y 'l llesan dihent:

¡Quin fástich, ja ho sabiam aixó!

Si vostes ho sabian jo també, y en proba d' aixó ho escrich avans que vostés m' ho hagen dit.

Be; enrahonemso aixó del any nou.

¿Que hi creuenh vostés? Jo no.

Lo fret que tenia quan me vaig llevar lo dia primer de Janer, era 'l mateix que ja tenia la nit del trenta hu de Desembre, sents haverse interromput, adobat, ni modificat en lo mes mínim.

Jo sentia dir: ¡Quin fret fá aquest any! y pensaba ¡ha badochs! si aquest any ja 'l va trobar fet!

Aixó dels anys nous, es com lo de las modas: es lo vell que passa per torn. Desde l' anar nuet de pel a pel, fins a embolicarse la calavera ab pells y teixits de tota mena y de tot color no hi ha res per inventar.

Mirens aquest any y ¿qué pensen trobarhi nou? No s' alarmin, que 'n sortiran catxifollats.

Hi trobarán alló de dilluns, dimars, di-

mecres... Janer, Febrer, Mars... Sant Fulanu Sant Mengano, témpora Canicula y tot lo dels demés que ja saben de cor.

Alguns hi trobarán dejubis que no están marcats en lo calendari, pero aixó tampoch es nou.

Si tenen bona memoria ja poden dir que saben tot lo que ha de succedir aquest any.

Tindrán por del colera, bullanga, por de caure, por de arribar tart a algunt siti; tindrán cadarns y panallons, ganas de treure la rifa y totas las manias de sempre, per exemple, que las criatras sian quietas, que baixin los lloguers de casa que baixin lo preu dels tres per cent y que las senyoras y 'ls quinquillayres se persuadeixin de que no tenen rahó per encarinarse ab lo lujo.

Ara fassinme 'l favor de dirme ¿que 'n han tret d' haverse encaparrat tant l' any passat pera aquest y qué 'n treurian d' amohinarse aquest any pel vinent?

Son vuyts y nous aixó del any nou.

Es clar que a molts noyetas las vestiran de llarch y tindrán gran alegria mes ¿quantas vegadas se 'n vestiren l' any passat?

Sentiran dir alló de que 'l Carnaval ja no val res; alló de que han abaxat la farina y han pujat lo pa; alló de que hi ha un predicador molt bó; alló que a la cayguda de la fulla hi petarán molts xacrosos y ¡vaya! no 'ns cansem mes: veuran, sentiran y desitjarán lo de sempre y no escarmentarán de res.

Vegis donchs per ahont s' agafaria aquest any si tractés de pasar per nou.

Si verbi gracia al cap de dotze mesos nos trobessen que ningú s' havia tirat dalt a baix del balcó, ó que la gent no 's casés ni s' enviudés ni fes moneda falsa ni 's morís cap metje... encara ¡vaja!

Mes ¡ca! res d' aixó. La bola del mon donará las voltas com sempre.

¡Qué n' hi haurá de minyons que després d' haver fet los primers versos comiarán que son lord Biron!

¡Qué n' haurán de noys anant per casa

vestits de generals, y de generals que surtirán pel mon semblant noys!

De tant en tant correrá alló de que está á punt de armarse la grossa.

Los vells del siti de Girona, ab tota aquella formalitat dirán que en tot rebullici hi ha la má del inglés.

Se repetirán aquellas cosas de:

—¡Mare de Deu cóm passa 'l temps!

—¡Ay, Senyor, sembla que era ahir que va entrar Carnestoltas y demá passat fém cendra!

—Pero ¿qui se 'n pot avenir? ¡D' avuy en vuit tots Sants!

Tot aixó ja 'm sembla que ho sento dir, del mateix modo que ho estém sentin tota la vida.

Supósin que 's mori algun rey. ¿bé? L' any passat se 'n va morir un altre.

Suposin que hi hagi algun aiguat: ¿Que no 's recordan del diluvi?

Afigúrantse que hi hagi un gran incendi; no guanyará al de Moscou.

Y en tenint coneixement de que un ha quebrat de mala fé y de una fulana ha fugit del domicili conjugal, no diguin: tal dia farà un any; perque de totes aquestas, no un any sinó molts se 'n han cumpert.

Se predicará molt contra la corrupció y 'ls vicis, y molts cavallers condecorats ab grans creus, s' escandalizarán tot sovint de las vanitats mundanas.

Los rics esclamarán á cada punt:

—¡Ay ditxosos los jornalers que viuen ab poch, sens ambicions necessitats y passen la nit en un son.

Mes per aixó no s' alarmin: no hi haurá cap rich que llensi 'ls diners al mar y se 'n vagi á buscar feyna de manobra ó de fonger.

Los pobres pensarán que 'ls rics tenen tots los diners, tota la salut, y totes las satisfaccions que necesitan, y no tindrán ulls per veurer lo que ambicionan, y las feridas que duhen amagadas.

Es dir, que tots seguirém portant la llua tot l' any sense adouárnosen y 'ns riu-

rém de las vellas que la portin visible una sola volta.

No tinguin por que en una sola taula se trobin reunits lo menjar seculent del rich y l' agrahit ventrell del pobre.

Ara y desde 'l comensament del mon, ahont hi hagi bons talls, hi faltará bona gana; ahont hi sobra la fám hi faltarán talladas.

Tots los que tinguin la posició ben assegurada, opinarán de bona fé que la organizació social no pot ser millor.

Y tots aquells que vegin estrets de butxaca y no vegin be 'ls medis d' estar prompte acomodats, jugarán á calsevol hora que aixó va mal, que la cosa no marxa y que un estat aixís no pot durar.

La opinió dels vells respecte al joves será la següent: «Son uns tabalots, no tocan pilota, los manca l' esperiencia: pobres d' ells cuan nosaltres faltém d' aquest mon»

Los joves dirán que 'l vells se pensan que tot hauria d' anar com lo temps del barret de gresol: que 'ls manca entusiasme, que son egoistas y que estariam frescos si tot ho haguessen de guiar ells.

No siguém mes pesats, perque al cap y al fi no surtiriam may de la mateixa tonda y aixó ja sembla la cansó enfadosa.

Resumint:

Any nou, son dotze mesos de cosas vellas, iguals, idénticas á las que ja han succehit.

Sobre aixó podem ferhi posta.

Jo per no quedarme aquesta vegada sense probas de lo que he dit, m' espero fins al any que vé, encara que solsament sia pera preguntarlos:

—¿Es cert ó no lo que jo 'ls deya?

ROBERT ROBERT.

¡SOMETENT!

Llamp de Déu, ja la campana
dont lo toch de sometent,
xichs y grans empunyém l' eyna
y á dar la mort al francés!

sanch no corra per ses venes
 qui ab coratge no segueix
 lo batall de la campana
 que diu ¡Sant Jordi y á élls!
 Desperta ferro, masies
 contra l' àliga aixequéus
 que la patria Catalunya
 sots de ses urpes cruixeix;
 alsáu lo penó de guerra
 y etjegauli los fusells.

¡Visca Déu, tots empunyemlo!
 qui no 'n tinga 'l ganivet
 també és bó pera, enfonzarlo
 á dintre 'l cor del francès;
 la destrai ben esmolada
 per retrinxar sos cervells.

Si pels fusells bales manquen
 los rochs per naltres son trets,
 y á falta de rochs y eynes
 lo nervós bras val per cent.

No entrarà 'l francès al poble,
 no 's rendirà 'l sometent,
 coratje dont la campana,
 y ans que rendirlo, primer
 passarán sobre 'ls cadávres
 dels minyons del sometent.

Via fora, Catalunya,
 mori per sempre 'l francès.
 Aixecaus sombres invictes
 dels patricis y guerrers;
 deixau ja vostra mortalla
 sia tan sols un moment;
 l' espasa aixequen brunzenta,
 guiannos cap al francès:
 ¡enceneu cendres dels avis
 lo foch patri als xichs y vell!

Ja son aquí ¡via fora!

¡Visca Sant Jordi y á élls!
 sol atúrat, Catalunya
 veurás á cenyi 'ls llorers.

Cap gabaig quede endarrera
 que mort no sia al moment.

¡visca Sant Jordi y la patria!
 ¡Desperta ferro, y á élls!

.....

Victoria canta la pátria
 ja li hem guanyat lo llorer
 ja may ha pogut fer cara

contra naltres lo francès
 ¡lo Bruch canta encar que 'ls pese
 les glories del sometent!

JOAN CLAPÈS Y CORBERA.

CRÒNICA

Nostre bon amich lo reputat Enginyer Mecànichs y Perit Químich D. Emili Buxó y Bargay fi'l de la distingida y apreciada familia Buxó d' aquesta vila, ha sigut nombrat Enginyer-Director de la gran fàbrica que fá poch ha construït en Castellet, prop del Arbós del Panadés, lo rich propietari d' aquella comarca D. Joan Torras Rodó.

La atenció y estima ab que han siguts honorats los treball de D. Emili Buxó, per part de sos superior en la Delegació d' Hisenda Pública, ahont fins are habrá estat ab gran satisfacció de tothom, son garantías de que aquest nou ascens en sa carrera será de profitosos resultats pera la explotació industrial quina direcció l' hi ha sigut confiada.

Per aquest motiu lo felicitem, fentla estensiva aquesta felicitació á sa distingida familia y al propietari de la fàbrica per tan bona adquisició.

En lo teatre del *Prado Saburense* de Sitjes, se celebrarà lo día 14, á dos quarts de cinch de la tarde, la quarta festa modernista, en la que s' estrenará la ópera catalana *La Fada del Estany*, lletra de nostre bon amich D. Jaume Massó Torrens y música del Mestre Enrich Morera. En la execució hi pendrán part notabilissims cantants y la orquesta del Gran Teatre del Liceu.

Segons l' entusiasme que la noticia ha causat entre 'ls entusiastas de nostra terra y del art musical, creyém que Sitjes se veurá visitada per quant de notable compta la ciutat comtal.

Nostre amich D. Enrich Miracle Procurador dels tribunals de Barcelona ha obert son des-

patx en lo carrer de la Diputació N.ºs 387-389, 2ª, entre los carrers de Lauria y Bruch de dita ciutat.

▲I agrahirli la atenció que 'ns ha tingut al férnosen sabedors, no duptém en recomenarlo á nostres llegidors pera tota mena d' assumptos judicials com administratius.

Lo divendres tinguerem entre nosaltres lo senyor Alvarez Inspector de las Escuelas públicas de noys y noyas, qui, passá s' acostumada visita anantsen complexcut.

La comisió eixecutiva del monument á Frederich Soler acordá empassar dit monument á la plasa del Teatro de la capital del Principat.

L' afamat escultor D. Agustí Querol s' ha ofert pera modelar de franch l' estatua del restaurador del Teatro de la nostra terra.

Granollers.—Obeint á prescripció facultativa ha marchat á passar un quant temps á fora, nostre estimat senyor Rector, Arcipestre y Degá del Vallés, Mossén Pere J. Barba. Los efectes de la malaltia suferta per dit senyor han dessaparegut, gracias á Deu, molt depresa.

—La brigada municipal está trevallant en la urbanisació de la part de vall del antich carrer de Barcelona; hi quedarà una vía, ben indicada pera que pugui ser aprofitada per los carruatjes procedents de la carretera de Barcelona, que 'n dias de mercat omplen molts carrers.

—En lo Cassino hi ha desde fa dias moltanor ocasionada per lo projecte presentat en liferents formas d' augmentar la mensualitat ordinaria de deu rals. Tot qlegat, és consecuencia de la política y altres plagas propias d' aquesta vila y . . . de varias.

Santa Perpétua.—Ha contret matrimoni en la Iglesia parroquial d, aquest poble o comerciant D. Joseph Altayó, ab la bonica y simpática senyoreta D.ª Tresina Codina, essent padrins de la boda, D. Joseph Llonch y

D. A. Font propietaris y comerciants de la mateixa població.

Després de la religiosa cerimonia los convidats foren absequiats ab un abundant y ben servit esmorsar.

Als nuvis, qua marxaren ab lo tren correu á fer un viatge los hi desitjém tota clase de sort y felicitats en son nou estat.

—Lo diumenge passat s' inaugura en la Barberia de D. Pere Casademunt, la iluminació per medi del *Gas acetileno*, de manera que si dona bons resultats y més economia que 'l petroli com se suposa, no li faltarán en aquest poble imitadors.

Mollet.— La comarca del Vallés está de enhorabona per contenir personas molt instruhidas, com ho provan los varis que guanyaren premis en lo Certámen darrerament celebrat á Granollers, recordarme ara dels senyors D. Dionis Puig y D. Jaume Maspons y Camarasa: y segons s' llegeix en la sessió extraordinaria, tinguda fa poch dias per la Academia de Higiene de Catalunya, en la que resultaren antors dels treballs premiats los metjes don Hermenegildo Carrera y Miró resident á La Roca y don Narcís Fuster y Domingo en Ripollet; essent notabilissim que 'l treball del segón és escrit en l' hermós *idioma catalá*.

Los dias 5 y 6 del corren lo metje don Adolf Damians, acompanyat del seu comprofesor don Emili Arderius, passá á despedirse dels seus nombrosos parroquians presentantlos al citat don Emaili que quedá encarregat de servirlos. Desitjo de tot bon cor que Deu deixi 's compleixin los plants per cada hú projectats.

Ab la sortida del senyor Damians lo "Centre Catalá" pert un soci dels més actius é ilustrats.

V. P. F.

SECCIÓ AGRÍCOLA

Vinyas

Lo jove agricultor de Sitjes don Salvador Robert, ha practicat los ensatjos pera la extinció de la filoxera en uns 80 ceps de se propietat coneguda per *fondo d' en Selva* ab lo carburo de calci y ab arreglo á las instruccions publicadas per lo senyor Bolderas en *El Teirruño*; habentse abans comprobat de una manera certa la existencia de tan terrible plaga.

Nostre bon amich D. Rafel Mir de Sant Sadurní de Noya inserta en l' acreditada revista agricola *L' art del Pagés* lo següent article que ab gust reproduhim.

Empelts ab máquina

Tenen molts viticultors la preocupació de que 'ls empelts fets á má son millors, y la proporció dels ben sortits major que si s' efectuan ab máquina.

Aquesta creencia, justificada fins fa dos ó tres anys, en que las máquinas conegudas tenian defectes que no las feyan prácticas, no tenen rahó de ser avuy, que son conegudas máquinas tan perfeccionadas com las ideadas per Mr. Roy.

L' ús d' aquestas maquinetas converteix en pochos instants en empeltador aventatjat al cultivador menos instruit.

La *Revue de Viticulture* afirma que, gracias á las mateixas, en moltas regions del Sudest de Fransa la operació d' empeltar se confia á las donas y als noys, per considerarse un treball massa petit per' homes.

La rapidesa que ab la máquina se logra, permet obtenir un estalvi importantisim en lo tall dels empelts, quin preu per miler varia entre 3 á 4'50 pissetas quedant per tant rebaixat en un 70 ó 80 per 100, comparat ab lo que resulta efectuat á má.

En quant á la perfecció de las soldaduras y al número ó tant per cent d' empelts

ben sortits, per més que afirmen y digan los empeltadors de professió, jamay podrá competir lo millor empeltador ab un operari mitjanament hábil en lo maneig de la máquina.

Las máquinas son de varias classes: n' hi ha combinadas per' executar diferents empelts; de tascó senzill, de tascó ab aletas (*á onglet*) inglés, chapin, etc: en quant á preferencia per un ó altre sistema, tots son iguals una vegada obtinguda la bona soldadura, y ab la máquina s' obté lo mateix número siga 'l que 's vulgui lo sistema d' empelt adoptat.

Lo viticultor que ha d' empeltar en la vinya porta-empelts plantats definitivament, traslada al camp la máquina, y allí un operari prepara las puas pera cinch ó sis empeltadors, que poden ser donas ó noys. Si s' opera á casa, també un sol home prepara las puas pera 'ls demés.

A Fransa s' ha generalisat moltíssim la máquina d' empeltar, y en nostre pays, hi ha algu que fa tres anys que no prescindeix d' ella per cap concepte, tant si empelta á casa com al mitx de la vinya (*en place*), tan satisfactoris son los resultats que obté.

No dubtém en afirmar que 'l propietari que probi la máquina Roy la considerarà indispensable en lo suc-cessiu, tant si se dedica á empeltar á casa com en la vinya.

Constituheix la máquina d' empeltar un nou progrés pera la viticultura, y progrés important.

RAFEL MIR.

Propietari Agricultor.

Mercat de Granollers del dia 11

Blatdemoro, 10'25 ptas. cuartera.—Fabas á 12 ptas.—Favons 12'50—Mill á 12.—Ordi á 9 pt. Fajol á 11 ptas. Pámula á 10 ptas.—Trapadella á 8'50 ptas.—Llovins á 9 ptas.—Vessas á 15 pt. —Ous á 1'10 pta dotzena. Estigué bastán animat.

Santoral de la Setmana

Dilluns 15.—Sts. Faustino pbre. y Jovita, mrs.
Dimars 16.—St. Onéssim b. y St. Honest, mrs.
Dimecres 17.—St. Policroni b. y St. Rómulo mrs.
Lluna plena a 9 h. 58 m. del mati, en Lleó.
Dijous 18.—St. Simeó b. mr. y la beata Cris-
 tiana vg. Sol en Piscis.
Divendres 19.—St. Mansuet b. y St. Alvaro cf.
Dissapte 20.—St. Sadot b. y St Nemesi mrs.
Diumenge 21.—(De Sexagésima.) Sts. Vérulo,
 Secundi y Sirici mrs.

TRENCA-CLOSCAS

TARJETA

Dorothea R. Borrasca

Lluís Hs. Beljom

Lleyda.

Formar ab aquestas lletras lo nom de tres dramas de D. Frederich Soler.

V. AGUSTINETA.

XARADA

—Mira, Pep, quantas formigas
 hi han sobre d' aquest total.
 —Treulas ab la hu, que esperas.
 —No las toquis ja veurás,
 ab un xich de tres-inversa
 dos tindrás correns com llamps,
 aixis las hu-dos dos maré
 quant moltas per l' hort n' hi han.

ROIG.

GEROCLIFICH

D d D
 Pr: D
 F. ta
 Kilo
 TA.

HEREU DE LA CASA CREMADA.

G E R O G L I F I C H

T T T T T T T T T T

X D
 or
 S.

PURITANI.

SOLUCIONS AL TRENCA CLOSCAS ANTERIOR

Geroglifich.—Home petit, Dona gran.
Tarjetas.—Lo Mas perdut.
 Frederich Soler, Damás Calvet.

CORRESPONDENCIA

R. M.—Mistos de Mollet.—S. B. S. *Barcelona.*
 —E. P. A, *Bruch.*—A. de la B. y R. R. *Sabadell*
 anirà gracias y constancia.—M. P. P. *Sabadell*
 y A. T. *Mollet*, no pot anar: ab constancia po-
 drán lograrlo, escrigin.

Puritani Roig, Corneli, Hereu de la casa cre-
 mada, anirà alguna cosa de lo que 'ns envían.
 Lo demás que no 's contesta no val la pena.

Lo DIRECTOR.

A: C. P. *Moncada.*—F. P. *Sabadell.*—P. P. y A.
 R. *Barcelona.* Quedan Suscrits.

I. P. *Barcelona* procurarém aténdrel.

L' ADMINISTRADOR.

Imprempta de M. Ribera, Sant Domingo, 34.-*Sabadell.*